

Haarlem

Gemeente Haarlem

Retouradres Postbus 511, 2003PB Haarlem

Raadsfractie SP
t.a.v. mevrouw Özoğul

Datum 10 november 2015
Ons kenmerk 2015/433912
Contactpersoon M.A.I. Korthouwer
Doorkiesnummer 023-5113610
E-mail mkorthouwer@haarlem.nl
Onderwerp Beantwoording artikel 38 vragen over vrouwenopvang Blijf Groep, locatie Heemskerk

Geachte mevrouw Özoğul ,

Op 12 oktober 2015 heeft u vragen gesteld ex art. 38 RvO inzake vrouwenopvang Blijf Groep, locatie Heemskerk.

Met deze brief geven wij antwoord op uw vragen. Hieronder is uw vraag steeds cursief weergegeven waarna het antwoord van het college volgt. Voor een compleet beeld van de context voegen wij uw brief bij deze antwoordbrief.

Naar aanleiding van het geschetste heeft de SP de volgende vragen aan het college (daarbij de chronologie in tijd zoveel mogelijk aangehouden).

Op maandag 31 augustus heeft wethouder Van der Hoek in bijzijn van een ambtenaar een bezoek gebracht aan de opvanglocatie in Heemskerk. Tot zijn verbazing zag hij een van de vrouwen terug die zich die vrijdag ervoor nog bij hem gemeld had met de boodschap dat zij niet meer terug wilde naar de Blijf Groep.

1) Weet de wethouder de reden van de plotselinge terugkeer van deze vrouw? Zo nee, heeft de wethouder moeite gedaan om te achterhalen waarom zij toch naar de locatie in Heemskerk was teruggekeerd ?

Antwoord: Aan de cliënt is het aanbod gedaan voor een andere locatie. De cliënt heeft er zelf voor gekozen om terug te keren naar de opvang in Heemskerk. Nadere specifieke informatie over de betrokken vrouw kan het college, vanwege de bescherming van de persoonlijke omstandigheden van de betrokkene, niet geven.

Haarlem

2015/433912

2

2) Klopt het dat deze vrouw in het gesprek van vrijdag (28 augustus) met de wethouder had aangegeven dat zij graag naar opvang in Maastricht wilde omdat zij daar familie had?

Antwoord: Dat klopt niet. Het was een andere vrouw die naar Maastricht wilde. Zij is na 31 augustus 2015 ook uit vrije wil teruggekeerd naar de opvang in Heemskerk. Blijf Groep heeft in overleg met deze vrouw gezocht naar een andere goede vervolgoptvang. Onlangs is zij vertrokken naar Limburg, waar zij in de vrouwenopvang is geplaatst.

3) Welke mogelijkheden heeft het college om in te grijpen en voor alternatieve opvang, hetzij in de regio, hetzij erbuiten, te zorgen?

Antwoord: In het kader van de WMO heeft de gemeente de plicht om opvang te bieden. Voor vrouwen die te maken hebben met ernstig huiselijk geweld koopt het college opvang in bij Blijf Groep. Vrouwen kunnen kiezen of zij hiervan gebruik wensen te maken (de opvang is vrijwillig). Indien de omstandigheden dit vereisen kan alternatieve opvang geboden worden, zoals ook in eerste instantie in deze situatie is gebeurd.

4) Is er voor de vrouwen die toen zijn gevlucht nog extra begeleiding of hulp ingeschakeld, buiten die van de Blijf Groep, om hen bij te staan in deze moeilijke periode?

Antwoord: Beide vrouwen zijn opgevangen (zie ook beantwoording vraag 3). Gedurende deze korte periode (time-out) is geen aanvullende begeleiding ingeschakeld.

5) Is het college op de hoogte hoe het op dit moment met deze vrouwen gaat, waar zij verblijven en of zij zich veilig voelen?

Antwoord: Het college is op de hoogte hoe het met deze vrouwen gaat en waar zij momenteel verblijven. Zoals in vraag 2 beschreven staat, is één vrouw in de vrouwenopvang in Limburg geplaatst. De andere vrouw staat nog onder begeleiding op een andere locatie van Blijf Groep.

6) In hoeverre vindt het college het wenselijk dat de vrouwen (noodgedwongen) zijn teruggekeerd naar de locatie in Heemskerk, zonder dat de resultaten van een onafhankelijk onderzoek naar het functioneren van deze organisatie bekend zijn?

Antwoord: Verblijf in de opvang is vrijwillig. Het college herkent zich niet in de bewering dat deze vrouwen noodgedwongen zijn teruggekeerd. Deze vrouwen hebben, op eigen verzoek en met een staand aanbod voor opvang in een andere opvanglocatie, verkozen terug te keren naar de opvanglocatie in Heemskerk. De eerste signalen heeft het college zeer serieus op gepakt door hoor- en wederhoor. Wethouder Van der Hoek is met een ambtenaar op werkbezoek geweest. Ook is een spoedinspectie door de GGD uitgevoerd. Naar aanleiding

Haarlem

2015/433912

3

hiervan is het college tot de conclusie gekomen dat de schoonmaak ontoereikend was en onder de norm, maar dat dit tegelijkertijd geen reden gaf om de locatie ongeschikt te verklaren voor opvang. Daarnaast heeft het college in overleg met Blijf Groep ingestemd met een extern onderzoek. Het college wacht de uitkomsten van dit onderzoek af.

7) Heeft de wethouder overwogen om op dat moment of eventueel voor een later tijdstip een tolk te regelen om zo een zo volledig beeld te krijgen van de situatie? Zo nee, waarom niet?

Antwoord: Nee, de tijdelijke opvang waar wethouder Van der Hoek de commissie over heeft geïnformeerd was een time-out. Na de time-out hebben beide vrouwen, ondanks de mogelijkheid om ook op een andere locatie van Blijf Groep opgevangen te worden, ervoor gekozen om weer naar de opvang van Blijf Groep locatie Heemskerk terug te keren. Hierna heeft Blijf Groep de opvang en begeleiding weer op zich genomen. Blijf Groep heeft met de betreffende vrouwen gesprekken gevoerd in aanwezigheid van een tolk.

Het college vindt het van groot belang dat deze vrouwen weer de rust terugvinden en heeft er vertrouwen in dat Blijf Groep dit goed oppakt. Het college vindt het daarom niet noodzakelijk om nu het gesprek met deze vrouwen met een tolk aan te gaan.

8) Is het college ervan op de hoogte dat de Blijf Groep bedreigd heeft met juridische stappen bij de Volkskrant hetgeen uiteindelijk resulteerde in een afgeslankt artikel (zonder interview-fragmenten van de gevluchte vrouwen)?

Antwoord: Ja het college is hiervan op de hoogte.

9) Hoe zou het college deze houding van de Blijf Groep willen kenschetsen?

Antwoord: Blijf Groep heeft in een gesprek aangegeven dat zij zich door alle publiciteit zorgen maakten over de veiligheid van de betreffende vrouwen. Daarnaast heeft Blijf Groep aangegeven dat de Volkskrant voornemens was feitelijke onjuistheden te plaatsen. Het college kan zich in de houding van Blijf Groep verplaatsen. Wij zouden het ook betreuren als de veiligheid van deze kwetsbare vrouwen in het geding zou komen door publiciteit in de krant. Voor deze doelgroep staat immers de veiligheid voorop. Daarnaast gaan wij niet over het handelen van derde partijen wanneer die zich in hun naam en eer aangetast voelen.

Zoals eerder aangegeven heeft de wethouder naar aanleiding van het gesprek met de gevluchte vrouwen opdracht gegeven voor een GGD onderzoek. De GGD constateerde dat de hygiëne onder de norm was.

Haarlem

2015/433912

4

10) Is het mogelijk om de raad het GGD-rapport te doen toekomen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord: Ja. Uit het rapport blijkt dat de hygiëne onder de norm was. Het rapport is besproken met Blijf Groep en inmiddels heeft Blijf Groep bijna alle aanbevelingen ter verbetering uitgevoerd.

Ook heeft het college opdracht gegeven voor een herinspectie in week 44.

Wij zullen u het rapport en de uitkomsten van de herinspectie later nasturen zodat de verbeteringen zichtbaar zijn.

Op 3 oktober j.l. trokken ook ex-medewerkers aan de bel over de situatie in de opvanglocatie Heemskerk.

11) Is het college op de hoogte van de verstoorde verhoudingen tussen management en personeel op de locatie Heemskerk?

Antwoord: Het college is hiervan op de hoogte. De klachten en opmerkingen gaan over gebeurtenissen eind 2012/ begin 2013.

12) Klopt het dat ervaren en deskundige medewerkers zijn ontslagen en plaats moesten maken voor onervaren en lagergeschoold personeel? Zo ja, wat is de mening van het college hierover?

Antwoord: Blijf Groep heeft in reactie op uw en onze vragen daarover het volgende verklaard: Nee, dit klopt niet. Twee medewerkers zijn vertrokken na een arbeidsconflict. De hulpverlening wordt geboden door HBO geschoolde Maatschappelijk Werkers. Dat beleid is ongewijzigd. Op de locatie Heemskerk zijn na 2012 wel andere keuzes gemaakt m.b.t. de personele inzet. Er is geschoven met formatie (uitbreiding maatschappelijk werk, vermindering groeps werkers) en er is een nieuwe functie ingevoerd (gastvrouw) naast de SPW functie (sociaal pedagogisch medewerkers). In totaal is er niet bezuinigd op formatie maar er zijn nieuwe keuzes gemaakt passend bij de uitgangspunten van de gehanteerde Oranje Huis methodiek. De (op locatie Heemskerk) geïntroduceerde functie van Gastvrouw bestond al op andere locaties van Blijf Groep.

13) Is de wethouder bereid om in gesprek te gaan met ex-medewerkers van Blijf Groep om zelf te vernemen hoe zij de situatie de afgelopen jaren hebben ervaren? Zo nee, is het college bereid om dit aan de onderzoeker te vragen?

Antwoord: In overleg met Blijf Groep heeft het college een onafhankelijk onderzoek laten instellen door mevrouw Haanstra, oud-wethouder van Almere. Mevrouw Haanstra is van mening dat dit buiten de scope van het onderzoek valt. De klachten en opmerkingen gaan over gebeurtenissen in 2012/begin 2013. Mevrouw Haanstra heeft aangegeven dat indien tijdens het onderzoek blijkt dat dit bij nader inzien toch noodzakelijk is, dat zij alsnog een gesprek zal aangaan met ex-medewerkers. Het college volgt deze lijn tenzij na oplevering van het onderzoek aanleiding is nader onderzoek te plegen.

Haarlem

2015/433912

5

14) De ex-medewerkers stellen dat er sinds 2013 een nieuwe werkwijze bij de Blijf Groep is ingevoerd. Zij hebben veel kritiek op deze nieuwe werkwijze. Wat is de mening van het college over deze nieuwe methodiek waar momenteel mee gewerkt wordt?

Antwoord: In 2010 heeft Blijf Groep de Oranje Huis aanpak ingevoerd. Vanaf 2011 werkt Blijf Groep op locatie Heemskerk ook met deze methodiek. Deze nieuwe werkwijze kenmerkt zich o.a. door een systeemgerichte werkwijze (betrekken ex-partners/vaders) en meer openheid op locaties.

Deze methodiek past binnen de visie van het college "Een Veilig Thuis 2015-2020" (reg. nr. 2014/72764). Eén van de speerpunten in deze visie is het voorkomen van recidive. Om recidive in de toekomst te voorkomen is het, binnen de aanpak van huiselijk geweld problematiek, van belang dat er aandacht is voor het hele gezin inclusief de dader (systeemgerichte aanpak). Dit ook ter voorkoming van transgenerationele overdracht.

Voor de vrouwen in de opvang is van belang dat bij belangrijke gesprekken er een tolk aanwezig is, bijvoorbeeld over hun kinderen (denk aan gesprekken met Jeugdzorg of het tekenen van een ondertoezichtstelling). De SP hoort van vrouwen in de opvang Heemskerk dat zij niet altijd een tolk krijgen bij belangrijke gesprekken. Nu lezen we in de jaarrekening van 2014 van Blijf Groep dat de tolkkosten omhoog zijn gegaan.

15) Is het college bereid navraag te doen naar de aanwezigheid van een tolk bij belangrijke gesprekken en de tolkkosten te (laten) specificeren voor de locatie Heemskerk?

Antwoord: Ja, het college heeft deze vraag bij Blijf Groep uitgezet. Blijf Groep zet tolken in bij belangrijke hulpverleningsgesprekken. De tolkkosten voor de locatie in Heemskerk zijn in 2014 €14.408,-. In het jaar 2015 tot en met september 2015 € 7.500,-. Gemiddeld komen de tolkkosten hiermee voor locatie Heemskerk uit op €1000,- per maand.

In 2012 is onderzoek gedaan naar vrouwenopvang in de Gooi en Vechtstreek. Een belangrijke conclusie van de commissie Haanstra is dat in zijn algemeenheid het toezicht op de kwaliteit van zorg (opvang van vrouwen en kinderen) niet geborgd is door landelijke regelgeving. De commissie schrijft dat er 'er een gat zit in de regelgeving rondom het toezicht op de kwaliteit' (Rapport Gescheiden Werelden, pag.13).

Voor de situatie in Hilversum constateerde de commissie dat extern kwalitatief toezicht onvoldoende was gewaarborgd. Op pagina 15 van hetzelfde rapport staat te lezen ' dat de rol van de gemeente zich beperkte tot subsidieverlener, waarbij zeer beperkt de prestaties van de stichting werden opgenomen'. De gemeentelijke rol van opdrachtgever ontbrak en of de instelling voldeed aan de eisen van 'good governance' werd door de gemeente Hilversum niet beoordeeld.

Haarlem

2015/433912

6

16) Op welke wijze wordt er door de gemeente Haarlem toezicht gehouden en de kwaliteit van zorg van de opvang gewaarborgd?

Antwoord: In de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 is bepaald dat gemeenten vanaf 2015 verantwoordelijk zijn voor het toezicht op de Wmo. Hiermee is per 1 januari 2015 de landelijke toezichtstaak van de Inspectie Gezondheidszorg gedecentraliseerd naar gemeenten. Zie ook de nota Inrichting Toezicht Wmo Haarlemmermeer, Haarlem en Zandvoort (BBV nr.: 2015/110057). Met Blijf maakt het college ook concrete prestatieafspraken om de kwaliteit van de zorg te waarborgen.

Blijf Groep zet als volgt in op kwaliteitsbeleid:

- Hanteren professionele technieken.
- HKZ-certificatie.
- Tevredenheidsonderzoeken. De uitkomsten van de tevredenheidsonderzoeken worden steeds vertaald naar aandachts- en verbeterpunten.
- Cliëntenraad en cliëntenvertrouwenspersoon.

17) Herkent het college het geschetste beeld dat de mogelijkheden voor een gemeente om kwaliteit van zorg in de opvang voor vrouwen en kinderen te controleren beperkt zijn? Zo ja, vindt het college niet dat deze mogelijkheden moeten worden uitgebreid? Geeft de wet daartoe voldoende mogelijkheden?

Antwoord: Per 1 januari 2015 is het toezicht van het rijk naar de gemeente gedecentraliseerd (zie beantwoording voorgaande vraag). Dit betekent dat wij naast subsidieverstrekker ook de toezichthouder zijn. Wij zijn van mening dat deze combinatie de mogelijkheid tot controle op de kwaliteit van de zorg voldoende versterkt.

Hoogachtend,

Het college van burgemeester en wethouders,

de secretaris,

J. Scholten

de burgemeester,

mr. B.B. Schneiders